

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали 86-ї підсумкової конференції науковців
Буковинського державного медичного університету

Чернівці, БДМУ
2005

СУСПІЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

М.М. Вахоцький

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТЕРМІНА “ПАРАМЕДИК”
ТА МІСЦЕ ПАРАМЕДИКІВ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я США.....153

Н.І. Войткевич, Г.В. Шаласва

ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ ЛІНГВІСТИЧНИХ
ПРОЦЕСІВ У МЕДИЧНІЙ І ПАРАМЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ 156

О.С. Гнатчук

ЖІНКИ-НАУКОВЦІ В МЕДИЦИНІ.....159

К.Ф. Заболотний, Л.І. Починок

ЗАПОЗИЧЕННЯ З КЛАСИЧНИХ МОВ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ
„MUSIC” (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....162

Л.І. Запоточна

СПІВВІДНОШЕННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО ТА
НАЦІОНАЛЬНОГО В АНГЛІЙСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ 165

З.М. Кекух, Г.М. Лапа

ЗАГАЛЬНА ЛІНГВІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ СУБМОВИ „ПАРАМЕДИЦИНА”
У СТАТИЧНОМУ ТА ДИНАМІЧНОМУ АСПЕКТАХ.....168

Б.І. Лабінська

КОНТАМІНАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ
ОДИНИЦЬ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ФІЗИЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ.....170

О.О. Маковська

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТРАЛІНГВАЛЬНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ
(НА ПРИКЛАДАХ АМЕРИКАНСЬКОГО ТА БРИТАНСЬКОГО
ВАРІАНТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....173

І.П. Одинський

ПРОБЛЕМА ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 176

Л.Б.Потапова

СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВ’Я В УКРАЇНІ 180

Л.І. Починок, І.Є. Томка

ДО ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВА 186

І.П. Протасова

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ПАРАМЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ,
ЩО ФУНКЦІОНУЮТЬ У НІМЕЦЬКІЙ СУБМОВІ МЕДИЦИНИ 188

ДО ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВА

Л.І. Починок, І.Є. Томка

Кафедра іноземних мов
(зав. каф. – доц. О.М. Рак)

Буковинського державного медичного університету

Проблема міграції і термінологізації лексики викликає неослабний інтерес науковців-філологів та інших дослідників мови. Знання способів термінологізації слова, розуміння та осмислення новоутвореного терміна в результаті його переосмислення дає можливість наглядно продемонструвати специфіку як самого терміна, так і групи слів, що відбираються для міграції в інші субмови.

Автори даної статті на матеріалі англійської мови спробували проаналізувати деякі іменники, як найчисельнішу групу з частин мови, що набули особливого термінологічного значення внаслідок переосмислення слова з одночасною втратою його емоційно-оціночного характеру і стилістичної „забарвленості”.

Як відомо, термін є „індиферентним” з точки зору емоційної оцінки, він – поза експресією, натомість йдеться про його науковість, точність, логічну і предметну спрямованість. Вирішальним чинником і засобом для визначення термінологічного значення слова, як відомо, залишається конкретний контекст. Нижче наведений ряд новоутворених термінів порівняно з аналогічними номенами загальнонавчального вокабуляру як приклад міграції англійських лексичних одиниць із загальнолітературної мови до субмови медицини (табл.).

Лексемна характеристика деяких англійських номенів

Англійське слово	Загальноживане слово	Значення у медичній термінології
Chimaera	химера	істота, що складається з ідіоматично різних клітин чи клітинних систем
Clearing	прояснення	освітлювання гістологічного препарату
Collapse	руйнація, загибель, крах	1) колапс (гостра судинна недостатність); 2) депресія; 3) шок
Insult	образа	1) ураження, травма; 2) інсульт
Invasion	вторгнення, набіг	інвазія (період, упродовж якого патоген розмножується і розповсюджується в організмі до розвитку клінічної картини захворювання)
mortification (of the flesh)	умертвіння (плоті)	гангрена

Як бачимо, деякі новоутворені терміни в результаті міграції в субмову медицини не просто називають певний предмет, явище чи процес, – вони певною мірою визначають і уточнюють їх. Так, наприклад, мікробіологічний термін *invasion* не лише вказує на певний процес, але й уточнює його часову характеристику, а медичний і генетичний термін *chimaera*, крім назви нереальної міфічної істоти, ще й пояснює її генетичну структуру. В результаті термінологізації слова новоутворений термін не тільки набуває наукової визначеності та уточнення, але й виражає емоційно-оціночну характеристику та стилістичну забарвленість. Так, наприклад, *monstrosity* в загальноживаній лексиці має негативне значення „потворності”, у той час як медичний термін *monstrosity* є нейтральним поняттям вираженої вади розвитку тварин чи рослин.

Терміни, що виникли внаслідок переосмислення слова з одночасною втратою його стилістичної забарвленості, відповідають основним вимогам, які висувають до будь-якого терміна. Це точність,

простота, зрозумілість, дохідливість і легкість запам'ятовування. Інакше кажучи, це терміни, внутрішня форма яких знайома кожному, оскільки для них характерна чітка вмотивованість чи „прозорість”. Вмотивованість чи зрозумілість досягається найкраще за умови процесу термінологізації з ресурсів загальнолітературної лексики. Цей процес супроводжується втратою емоційного і стилістичного чинників і є характерним способом термінологізації слова в англійській мові.

Література. 1. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення. – Київ, Видавничий дім „KM Academia”, 2000. – С. 23. 2. Кияк Т.Р. Мотивированность лексических единиц (количественные и качественные характеристики). – Львов: Вища школа, 1988. – С. 18. 3. Бейлина М.Я. О трудностях усвоения терминологии при обучении чтению литературы по специальности // Методические записки по вопросам преподавания иностранных языков в неязыковом вузе. – М., 1996. – Вып.2. – С. 29.